

Äripäev Online

http://www.aripaev.ee

Taastuenergia pole vaid suurtele tegijatele

Mariliis Pinn

20.07.2011 00:00

Mariliis.Pinn [ät] aripaev.ee

Euroopa Liidu standardite harmoniseerimise käigus töötatakse ka Eestis välja kord, mis võimaldab väiketootjal oma seadmed lihtsustatud korras võrku ühendada ja loob elektri müümiseks vajalikud tingimused.

Kuigi oma tarbeks päikesest või tuulest elektri tootmise puhul on seadmete tasuvusaeg veel küllaltki pikk, võiks maja ehitama asudes kindlasti mõelda tulevikule ning lisada päikesepaneelide või tuulegeneraatori paigaldamise valmidus juba praegu.

Peamised päikeseelektrijaamade arengut pidurdavad tegurid Eestis on elektrienergia madal ostuhind ja keerukas üldvõrguga liitumise protsess eraisikule kui väikesele tootjale, märkis Sven Lõokene Taastuenergia OÜst. "See olukord paraneb plaanide järgi 2011. aasta lõpus," lisas ta.

Nimelt saab siis valmis väiketootja elektrivõrguga liitumise lihtsustatud kord. "Sõltumata praegu veel pikast tasuvusajast, võrreldes näiteks Saksamaaga, on esimesed üldvõrguga seotud päikeseelektrijaamad

” *Päikese-energia on ainuke energialiik, mille hind langeb.*

**Sven Lõokene,
Taastuenergia OÜ**

Eestimaal siin-seal paigaldatud ja toimivad väga hästi. Lähtudes elektri hinna järjekindlast tõusutrendist, väheneb oluliselt ka juba paigaldatud päikesepaneelide tasuvusaeg," nentis Lõokene.

Kodune süsteem teenib tasa veerandsaja aastaga. "Kui tarbida kogu toodetud päikeseenergia oma majapidamise raames, oleks võrku ühendatud 1-3 kW süsteemi tasuvusaeg ligikaudu 25 aastat. Võrdluseks: Eesti päikese ja Saksamaa päikeseelektri ostuhindadega oleks tasuvusaeg kuni kümme aastat. Päikesepaneelide elueaks loetakse keskmiselt 30 aastat," ütles Lõokene.

"Juunis Saksamaal toimunud messil Intersolar 2011 jäi kõlama väide, et päikeseenergia on ainuke energialiik, mille hind langeb. 10-15 aasta perspektiivis prognoositakse, et 1 kW päikesepaneelide süsteemi hinnaks kujuneb ca 1500 eurot, mille tasuvusaeg elektri praeguse hinna juures - 0,124 K/kW - on 13 aastat," lisas Lõokene.

Seadmed pärast kapitaalremonti taas kasutusvalmis. Bakeri OÜ juhatuse liige Anti Tiik ütles, et tuulegeneraatori tasuvusaeg on heades tuuletingimustes alla kümne aasta ja väiketoolikud teenivad sõltuvalt tootjast 15-25 aastat. Seejärel vajavad nad küll kapitaalremonti, kuid on siis uuesti töövalmis.

Autonoomse süsteemi hinnast suure osa moodustab akupark, mida peab iga kümne aasta tagant vahetama. Tunduvalt odavam on akupargi asemel kasutada elektrivõrguühendust ja võimalusel toodetud ülejääk müüa.

Süsteemi täpne hind sõltub lahendusest, kuid Tiigi sõnul on 10 kW tuulikukomplekti optimaalne hind 33 000-34 000 eurot koos paigalduse ja vajalike lubadega.

Kuigi ametlikult elektrivõrguga veel lihtsustatud korras liituda ei saa, on Eestis juba esimesed entusiastid oma süsteemid võrku liitnud. Kuna huvi selle vastu on olemas, ootavad väiketootjad, et liitumise lihtsustatud kord hakkaks toimima võimalikult kiiresti.

"Lisaks on juriidilisel isikul võimalik taotleda subsiidiumi võrku edastatud elektrienergia eest, ka otseliini kaudu ühendatud süsteemide puhul, mille hulka saab lugeda elektrienergia tootmist enda tarbeks. Selline seaduslik alus annab võimaluse luua energiaühistuid," selgitas Tiik.

Tuulegeneraatori paigaldamiseks on vaja kohaliku omavalitsuse nõusolekut.

Kommentaar

Pisituuliku ühendamine mõjutab kvaliteeti

Marina Bachmann
Eesti Energia pressiesindaja

Praegu pole veel teada, millal lihtsustatud tingimused väiketootjatele (võimsus kuni 11 kW), kehtima hakkavad .

Väikese tuuliku ühendamine elektrivõrku mõjutab energia kvaliteeti.

Meie eesmärk on koos TTÜga töötada välja kvaliteedinõuded, mille täitmisel oleks tuuliku liitmine võrku võimalik lihtsustatud korras. Iga uue tootmiseseadme lisandumine elektrivõrku võib teistele piirkonna tarbijatele tähendada elektrienergia kvaliteedi ja varustuskindluse halvenemist.

Jaotusvõrgul on kohustus tagada kõikidele oma klientidele nõuetele vastav võrguteenuse kvaliteet ning seetõttu ei saa me võtta riski ühendada võrguga kontrollimatult mis tahes tootmiseseadmeid.

Fanaatik:

generaator vähendas minu elektriarveid 30-40%

Haapsalus Linnamäel ise tuulegeneraatori ehitanud Tarmo Kadakas ütles, et tema elektriarveid vähendas tuulegeneraatori käima panemine märgatavalt.

"Hakkasin hobi korras aasta-poolteist tagasi tuulegeneraatorit ehitama. Kahe kuuga oli generaator valmis, mast sai paika mullu mais," selgitas Kadakas, kuidas sai tema majapidamise 1 kW generaator, mis vuriseb 22 meetri kõrgusel masti otsas.

"Generaator toodab tuuliste ilmadega rohkem elektrit, kui ise tarbin. Nii tekkis mõte, et peaks generaatori inverteri abil otse võrku ühendama. Plaanis on tulevikus ka ülejääke realiseerima hakata," selgitas Kadakas. Samuti tahab ta päikesepaneelid paigaldada.

Elektrivõrku ühendamiseks vajalik SMA inverter on tal juba tellitud, kuigi ametliku liitumisega seonduv on veel segane. "Käisin rääkimas Fortumiga, kes on kohalik elektriga varustaja. Olin esimene omataoline. Seal ei osatud seisukohta võtta," ütles Kadakas, kelle sõnul on huvi tema vastu suur.

Mees usub, et peagi tahavad paljud ise endale elektrit toota ja sealjuures ülejäägid võrku müüa, kui asjakohane seadus vastu on võetud.

TASUB TEADA

Kuidas osta seadmed? Firmalt tasub küsida tehtud tööde kohta ja selle klientidelt uurida, kuidas nad tehtud lahendustega rahul on.

pööra tähelepanu garantiiaja pikkusele: pika tasuvusajaga taastuvenienergia seadmetele antakse tavaliselt viis aastat tehasegarantiid ning päikesepaneelidele peale viie aasta pikkuse tavagarantii ka väljundvõimsuse parameetrite garantii 20-25 aastat.

tuulikute paigaldajate kohta saab infot Eesti Tuuleenergia Assotsiatsioonist.
enne alternatiivenergia süsteemi paigaldamist tuleks elektritarbimine kriitiliselt üle vaadata.
Allikad: Sven Lõokene, Anti Tiik

TAUST

Tasuvus sõltub asukohast 1 kw päikesepaneelide süsteem toodab aastas arvustuslikult 1030 kW/h elektrit.

3 kw süsteemiga saab katta majapidamise, mis tarbib kuus ligikaudu 260 kW/h elektrit.
tuulegeneraatori tootlikkus sõltub tuulisusest. Mandril, kus tuule kiirus on keskmiselt 3,5 m/s, toodab 10 kW tuulik ca 5180 kW/h elektrit aastas. Sama tuulik tuulises asukohas, kus tuule kiirus on keskmiselt 5 m/s, toodab ca 17 680 kW/h elektrit aastas.
Sellest tuleneb ka erinevus tasuvuses: tuulik muutub tasuvaks, kui tuule kiirus on keskmiselt üle 5 m/s.